

امین کاظمی

دانشجوی مقطع کارشناسی گروه علوم دامی
پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران
am.kaz.404@gmail.com

چهره ماندگار علوم دامی ایران؛ دکتر علی نیکخواه

The Enduring Face of Iranian Animal Sciences; Dr. Ali Nik khah

مقطع کارشناسی ارشد با توجه به رزومه علمی که داشتیم، در رشته علوم دامی به‌عنوان یکی از سه نفر ظرفیت پذیرش برای استخدام در دانشگاه شیراز پذیرفته شد.

دو سال هم در رشته علوم دامی با آقای دکتر مکارچیان در شیراز کار کرد و بعد از آن برای ادامه تحصیل در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری به ترتیب به کشورهای کانادا و آمریکا رفت و دوره تحصیلات تکمیلی خود را در این کشورها گذراند. در مدت دو سال کار وی در رشته علوم دامی در دانشگاه شیراز بسیاری از مناطق و استان‌های ایران به‌ویژه استان فارس بر روی موضوعاتی همچون جمع‌آوری تخم‌مرغ‌های بومی، انجام عملیات جوجه‌کشی و نیز به دنبال نژاد مرغ‌های بومی ایران بودند. از طرف دیگر پژوهش‌هایی در مورد پرورش گوسفند و گاو را در ایران دایر کردند.

بعد از اتمام مدت‌زمان دوساله کار در دانشگاه شیراز تصمیم به ادامه تحصیل در رشته علوم دامی گرفت. برای خروج از کشور باید پنج سال در دانشگاه پهلوی خدمت می‌کرد تا اجازه خروج از کشور را بدهند؛ اما با توجه به فعالیت‌های دوساله در زمینه دامپروری، اجازه خروج از کشور برایشان صادر شد و اجازه دادند که در خارج از کشور ادامه تحصیل بدهد. برای ادامه تحصیل به کشور کانادا رفت و در مدت پنج سال مدرک کارشناسی ارشد و دکتری خود را گرفت و در طول این پنج سال نیز به پژوهش‌های خود در رشته علوم دامی ادامه داد. زمانی که به ایران بازگشت، پژوهش‌ها و تحقیقات خود را جهت پیشرفت در زمینه پرورش گوسفند و پرورش گاو ادامه داد. اولین تدریس ایشان در دانشگاه با درس جیره نویسی شروع شد، چون در ایران جیره نویسی مطرح نبود و لازم دانست که برای طیور، گاو، گوسفند و بز جیره نویسی بر اساس نیاز غذایی آن‌ها انجام شود.

برای آنالیز و شناخت کافی از مواد خوراکی مصرفی، آزمایشگاه‌های تخصصی تغذیه در ایران تأسیس شدند. بعد از زمینه شناخت خوراک و به دست آوردن اطلاعات کافی در این زمینه و ادامه آن‌ها، بحث نیاز تغذیه‌ای دام و طیور مطرح شد. نیازهای تغذیه‌ای دام و طیور را که در کانادا بررسی کرده بودند با نیازهای تغذیه‌ای که در ایران برای دام‌ها و طیور موردنیاز بود، تفاوت زیادی باهم داشتند؛ بنابراین نتایج پژوهش‌های خود در کانادا را سعی کردند که با شرایط ایران تطبیق دهند.

دکتر علی نیک‌خواه استاد بازنشسته و پیشکسوت دانشگاه تهران در رشته تغذیه دام و طیور و نیز استاد پیشکسوت وزارت جهاد کشاورزی در چند سال اخیر هست. در اواخر سال ۱۳۱۴ در شهرستان ابرکوه متولد شد و دوره دبستان تا سال اول دوره متوسطه را در ابرکوه خواند. سپس برای ادامه تحصیل خود به شهر اصفهان رفت و در دبیرستان هراتی اصفهان به مدت پنج سال در رشته علوم طبیعی به تحصیل پرداخت.

وی در آن زمان هم فرد موفقی بود؛ سال آخر دوره دبیرستان در کنکور ورودی دانشگاه‌ها شرکت کرد و در دانشگاه شیراز پذیرفته شد. این در حالی بود که ظرفیت پذیرش دانشگاه شیراز در آن سال ۱۱۰ نفر بود؛ ۱۰۰ نفر پسر و ۱۰ نفر دختر. برای انتخاب رشته‌ها برنامه‌ریزی دانشگاه بر این قرار بود که دانشجویان دارای معدل بالا در رشته‌های پزشکی و مرتبط با آن پذیرفته شوند و سپس دانشجویان با معدل پایین‌تر به ترتیب در رشته‌های فنی و سپس رشته‌های مرتبط با کشاورزی پذیرفته شوند که این نوع از شرایط پذیرشی در رشته‌ها در آن سال لغو گردید. آیین‌نامه صادرشده به این صورت بود که ملاک انتخابی تمامی دانشجویان، معدل یک سال تحصیل آن‌ها در دانشگاه باشد. در سال اول تحصیل خود معدل بالایی را کسب کرد و توانست وارد رشته پزشکی شود اما در سال دوم دانشگاه در اولین جلسه از آزمایشگاه کالبدشکافی جسد، حالش بد شد و از ادامه تحصیل در رشته پزشکی انصراف داد. با توجه به سابقه کشاورزی که در خانواده‌اش وجود داشت، در دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز مشغول به تحصیل شد. در دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز به مدت یک سال در کلاسی به نام پ‌س ب خواند که یعنی در این کلاس تنها فیزیک و شیمی و ریاضیات درس می‌دادند و بعد از قبولی در این کلاس، انتخاب گرایش تخصصی تحصیلی صورت گرفت.

ایشان گرایش علوم زراعی را انتخاب کرد و زیر نظر استاد بازنشسته قارچ شناس آمریکایی به نام دکتر پولتر کارهای مربوط به پایان‌نامه را روی گوجه فرنگی شروع کرد. مدت یک سال زیر نظر ایشان کار کرد و بعد از آن هم زیر نظر آقای دکتر منوچهری که استاد دانشگاه تهران بودند و به دانشگاه شیراز آمده بودند، دوره چهارساله کارشناسی خود را به اتمام رسانید. برای